

Búcsú a győri gyülekezettől

Időpont: 1939. március 26. Böjt 1. vasárnapja, Judica vasárnapja

Helyszín: Győr, Öregtemplom

Alapige: Jn 8,46

Ki vádol engem közületek bűnnel? Ha pedig igazságot szólok: miért nem hisztek ti nékem?

Keresztyén gyülekezet! Szeretett testvéreim az Úrban! Akkor, mikor Isten akaratából, mint ennek a nemes győri gyülekezetnek töledek meghívott, és hitem szerint Istentől is elhívott rendes lelkipásztora, mint ilyen utolsó alkalommal szólok hozzátok, ezt azon a vasárnapon teszem, melyet az ősegyház Judica vasárnapjának nevezett. Ez a vasárnap az ősegyházban Judica vasárnapja volt, ami azt jelenti: ítélet vasárnapja.

Minden búcsúzás nem más tulajdonképpen, mint egy nagy ítékezés. Igaz, hogy ez az ítélet nem tárgyilagos. Nem tárgyilagos azért, mert a búcsúzót mindig a szeretet szemüvegén keresztül nézi az ember, a szerető üvegen keresztül nézi azt, ami fáj, és nagyítóüvegen keresztül nézi azt, ami megnyugtató, kellemes. A búcsúzó szeretet is nagyítva lát mindent, ami kellemes volt, és kicsinyítve mindent, ami a múltban fájt. Ezért nem tárgyilagos a búcsúzó szeretet ítélete. Ezért tehát nem tárgyilagos, nemes győri gyülekezet, az ítélet sem, melyet te alkotsz ezen a napon magadnak rólam, a te lelkipásztorodról. De tudom, nem tárgyilagos az az ítélet sem, melyet az én fájó szívem alkot tirólatok ezen a napon. Ez nem azt jelenti, hogy nem szabad ennek így lenni. Az Isten, aki belénk az érzéseket adja, szívesen veszi tőlünk, emberektől azt a szeretetet, melyet a búcsúzás pillanatában a búcsúzóval szemben érezünk. Azonban ez nem jelenti azt, hogy a szeretet subájával letakarva, tárgyilagosság nélkül való ítélettel áltassuk magunkat. A mi ítéletünk egymásról kölcsönösen csak érzés ítélet. De meg kell nekünk ezen a vasárnapon hajolnunk az Úr ítélete alatt is. Ez a vasárnap az ítélet vasárnapja, mert Judica annyit jelent: ítélj meg engem, Uram. S ezen a napon a pástornak és nyájnak ajkára az anyaszentegyház ezt az imádságot adja: Ítéld meg engem, ó, Uram!

Az a szentírási vers, melyet felolvastam, ítéletet jelent mindkettőnek, pástornak és nyájnak egyaránt.

Ítéletet jelent elsősorban nekem, a pástornak. „*Ki vádol engem közületek bűnnel?*” Kedves testvéreim, az a pásttor, aki feltette első alkalommal ezt a kérdést, a pásttorok Pásztora volt. S ezt a kérdést csak egyedül neki, a pásttorok Pásztorának volt joga feltenni. Mindenkinek, akinek a pásttorok Pásztora után ajkát ugyanez a kérdés hagyja el, nincs joga ezt a kérdést azzal a gondolattal fölteni, hogy a válasz az lesz rá: senki, bizonytal senki. Úgy veszem ezt a kérdést erre a vasárnapra, mint amire magának az Istennek kell nekem megfelelni ezen a napon ennek a nemes gyülekezetnek színe előtt. Ezt a kérdést az Isten intézte hozzám. És én erre a kérdésre néked, gyülekezet, felelek.

Kicsoda vádol engem közületek bűnnel? Erre a kérdésre nékem azt kell felelnem: én magam vádolom magamat közöttetek bűnnel. Amikor most végignézek rajtatok, nemcsak titeket látok, hanem szemeim előtt végigzajlik a közöttetek eltöltött 11 és fél esztendő minden munkája. Látok szemem előtt elvonulni személyeket és munkákat, s ezek egyaránt vádolnak

engem. Előjönnek most mind bűneim is egymás után, vádat emelnek ellenem. Vádolnak mindenekelőtt az én mulasztási bűneim. Még egyszer végignézek rajtad, gyülekezet, megsimogatom tekintetemmel a régtől ismerős arcokat. Megáll tekintetem azok arcán, akiket vasárnapról vasárnapra mindig itt látni, de nyugtalan szívemmel meglátom azokat is, s ó, milyen sokan vannak köztetek, akiket nem ismerek. Ó, de milyen sokan és még hányan vannak azok, akik nincsenek itt, mert nem jöhettek el, vagy mert a templom falán kívül élik le az ő életüket, s ezekkel én 11 és fél évi idő alatt soha nem találkoztam. Az én mulasztásomnak bűnei! Mulasztottam azokkal szemben, akikkel soha nem találkozhattam, kezet nem foghattam, kiknek szemébe soha nem nézhettem, hogy meglássam, nekik ott bent mi fáj. Pedig meg van írva, hogy a jó pásztor ismeri az ő nyáját, nevéen szólítja minden egyes báránykáját, aki pedig nem ismeri az aklához tartozó juhokat, nem pásztor az, de béres. Az előttem ismeretlen bárányaim odaállnak ezen a napon lelki szemeim elé, és vádolnak engem bűnnel.

Odaáll ezen a napon sok hajlék ebből a gyülekezetből lelki szemeim elé, és én hálát adok a jó Istennek, hogy sok hajlékban ezek között Isten kegyelméből többször volt alkalmam megfordulhatni. Sok hajlék küszöbét átléphettem, hogy lakóival kezet szoríthassak. De most ezen a napon úgy érzem, hogy nékem nem azokra a hajlékokra kell néznom, ahol voltam, hanem arra kell gondolnom, hogy hányan és hányan vannak, akik családi házában küszöbét 11 és fél esztendő alatt egyetlenegyszer sem léptem át. Ó, mennyire vádolnak engem ezek a hajlékok s ezeknek lakói, akikkel 11 és fél esztendő alatt nem volt időm találkozni. Ezek a hajlékok most mind-mind megállnak itt előttem, és vádolnak engem tiközületek bűnnel. És elém állnak ezen a napon meggyötört arcú, békétlen emberi szívek, akik úgy vágyódtak egy megnyugtató szó után, egy pásztori kéz simogatása után, de nem volt bátorságuk megtenni azt a lépést, mely hozzám vezetett volna, én pedig nem láttam meg őket. Nem láttam meg tekintetük mélyén a testvéri szív melege után való vágyódást, és hagytam őket vergődni és nyugtalanzkodni, holott az Úr engem azért rendelt ide, hogy békét hintsek emberi szívekbe. Békételen, nyugtalan szívű hívek, most mind-mind odaállnak elém, és vádolnak engem tiközületek bűnnel. És elém áll sok feldúlt tűzhelyű családi hajlék, hol veszekedés és békétlenség ütött tanyát hitvestárs ellen, testvérek egymás ellen, szülők a gyermekek ellen, gyermekek a szülők ellen harcolják a nemzedékek komoly, megrendítő harcát. Elém állnak ebben az órában az egymással harcoló, béke után vágyódó családi tűzhelyek lakói, és vádolnak engem, mert nékem mint lelkipásztornak Máté 10. részében az Úr azt parancsolja: „*MenjeteK, köszönteK a házat: békesség nékteK!*” És én mégsem jártam sok házban, nem vittem sok családi tűzhelyre békességet, és ezek most ezen a napon teljes súlyukkal ráneheznek lelkiismeretemre, és vádolnak tiközületek engem bűnnel.

Én tudom, hogy engem az Úr itt a győri gyülekezetben, mint embert és mint lelkipásztort sok mindenre fel tudott használni, én tudom, hogy az Úr kegyelméből sokat építhettem, én tudom, hogy bizonyágtévém nyomán lelkek indultak el Krisztus felé, és tudom, hogy lelket felrázó prédikációm nyomán nem egy lélek kereste az üdvösséget. Ó, de ez a kevés munka milyen parányivá zsugorodik össze, ha arra a sok feladatra nézek, melyet nékem el kellett volna végeznom, és én nem végeztem el. Ó, engem, a pásztor de sokan vádolhatnának bűnnel! De én önmagamot vádolom a legjobban bűnnel.

De megáll ezen a vasárnapon az Isten is előttem, és vádol engem ő is bűnnel, és én nem tudok mást mondani, mint lehajtott fejjel alázasatosan könyörögni: Isten, légy irgalmas nékem, bűnösnek. Én bűnöm, igen nagy az én bűnöm. Isten, bocsásd meg nékem az én nagy bűnömet.

De ezen a vasárnapon nem csak a pásztoroknak kell odaállni az Úr ítélőszéke elé. Ezen a vasárnapon, Judica vasárnapján a nyájnak is oda kell állni az Úr ítélőszéke elé, és azt kell mondani: Ítéld meg engem, ó, Uram! Szemébe kell nézni ennek a gyülekezetnek a vers második felével, mely vádolóan azt kérdezi ma minden győri hívőtől: „*Miért nem hisztek nékem?*” A nyáj ellen a vád így hangzik: kaptál, sokat kaptál! Én tudom, nagyon jól tudom azt, hogy a győri gyülekezetnek van hite, és tudom, jól tudom azt is, hogy ez a hit élő. Én tudom azt, hogy ennek a gyülekezetnek munkamezején sokszor volt bő aratása az Úrnak. Tudom, hogy ennek a gyülekezetnek ősi népe évszázadokon keresztül harcolt, túrt, könyörgött, hogy megállhasson. Örömmel, büszke, nagy örömmel látom lelki szemeim előtt azt a hitvalló sereget, mely a szenvedések tüzében törhetetlen hittel vallotta: „*Erős vár a mi Istenünk!*”. Igen a győri gyülekezet hitét szemelláthatóan és kézzelfoghatóan be tudja bizonyítani. Milyen csodálatos teremtő erő égett századokon keresztül ebben a gyülekezetben, és annak ellenére nékem mégis azt kell mondanom néked, nemes győri gyülekezet, mint nyájnak is meg kell alázkodnod az Úr ítélete alatt, ki vádolva megkérdi tőletek: miért nem hisztek nékem?

Testvéreim, bennünk, mint egyházi közösségben, működik az Isten Lelke, az bizonyos, de nekünk ezen a vasárnapon, Judica vasárnapján azt is meg kell látnunk, hogy hányszor volt eredménytelen munkája az Isten Szentlelkének. Jó nekünk Judica vasárnapján arra gondolni, hogy kevés bennünk a hit! Nézd csak meg, kedves testvérem, hányszor volt bennetek bizonytalanság a jövőt illetően. És mi hogyan próbáltunk hitet önteni, bizalmat csöpögtetni a ti félt szívetekbe, és a ti szívetek mégis félt és nyugtalankodott. Miért? Mert nem hittetek eléggé. Kedves testvéreim! Hányszor töltötte el bánat a ti szíveteket, és a bánat felhőjén keresztül nem tudtátok meglátni az Isten kegyelmének napját. Nem gondoljátok, hogy Judica vasárnapján, az ítélet vasárnapján odaáll elétek, és vádol benneteket bűnnel az a pogány szomorúság, mely sokszor eltöltötte a ti szíveteket. Vagy milyen sokszor voltatok süketek, és nem akartátok bevenni a mi vigasztaló beszédeinket. Ennek is az az oka, hogy kevés volt a hittetek. Ezen a vasárnapon ezek is vádolnak benneteket: miért nem hittetek? Vagy gondoljátok arra, hogy milyen sokszor mondtuk, kértünk benneteket arra, hogy szeressétek egymást, és mégis milyen sokszor ti nem szerettétek egymást. Mennyi békételenség, mennyi harag, széthúzás és gyűlölködés volt még ebben a gyülekezetben is! Hát miért nem hittetek nekünk, miért nem szerettétek egymást? Nem érzitek, hogy ezen a vasárnapon mennyi szeretetlenség vádol hitetlenséggel benneteket? Ó, hányszor mondtuk néktek, hogy ne tartsatok és ne tápláljatok haragot szívetekben, hányszor figyelmeztettünk, hogy nem lesz annak jó vége, ha nem tudtok megbocsátani egymásnak, mert nem tudhatjátok, hogy meddig járhattok még azon az úton, amelyen megbocsátani még lehet. Minden meg nem bocsátó emberi szívét ítélet vasárnapján bűnnel vádol az Isten Szentlelke. Bizony bűnös a pásztor, bűnös a nyáj!

Testvéreim, hajtsátok le fejeteket ítélet vasárnapján az Úr előtt, és könyörögjétek bűnbocsánatért, hogy bűnös pásztor és bűnös nyáj egyaránt elnyerhesse az Isten kegyelmét.

Testvéreim! A pásztor formálja a gyülekezetet, a nyáj formálja a pásztor, és mindkettőt egyformán formálja, mindkettőnek Teremtője és Ura az Isten! Akkor, amikor ennek a hétnek utolsó napjaiban életem legfárasztóbb és legnehezebb győri útját jártam végig, megpróbáltam elbúcsúzni azoktól, akiktől még egyetlenegy meleg kézszorítással el akartam búcsúzni, sok egyszerű hívem ajkán megcsendült az a régi szép magyar szokás: tisztelendő úr, bocsásson meg nékem, ha valamit vétettem ellene. Kedves testvéreim! Én úgy érzem Judica vasárnapján, hogy nekem is eleget kell tennem annak a szép magyar szokásnak, és arra kell nékem kérni téged, gyülekezet: bocsáss meg nékem! Bocsáss meg nékem, hogy az Isten is megbocsáthasson, és

megbékélten indulhassak el a magam útjára. Régi szép szokás volt az eklézsiának megkövetése, én is megkövetem az ekléziát. Én úgy érzem ezen a napon, kedves győri gyülekezetem, hogy nekem nincs mit megbocsátanom, nekem csak megköszönni valóm van, nagyon sok, egyedül csak megköszönni valóm van. Én bocsánatot kérek tőled, gyülekezet akkor, mikor elválok tőled, bocsáss meg nékem!

Pásztor és a nyáj megállott Judica vasárnapján az Úr színe előtt. Pásztor és a nyáj megáll majd egyszer a nagy Judica napján, az utolsó ítélet napján az Úr színe előtt, és ott pásztornak és nyájnak egyaránt az Úr kegyelmére lesz szüksége. Kegyelemre, mellyel az Úr elfödözi a bűnös pásztor és bűnös nyáj minden bűnét. Pásztort és a nyájat egyaránt az utolsó ítélet napján befödözi annak a Bárány Jézusnak vére, aki mindenkiért egyformán, pásztorért és nyájért meghalt a kereszten.

Ámen

Ima: Könyörülő Isten, szerető mennyei Atyánk! Életutunkat te hintetted tele a válás fájdalomával, s mikor nekem is válnom kell, megállok előtted, és bűneimről teszek bizonysgot. Köszönöm néked, hogy tudhatom azt, hogy te nem ítéled el azt, aki önmagát elítéli. Fogadd azért az én szívemnek minden háláját, amely egy bűneit megbocsátott embernek hálája.

Uram, ezen a napon tudom, hogy sok megköszönnivalóm van néked. Köszönöm mindenekelőtt a győri gyülekezetet, amelynek több mint egy évtizeden keresztül pásztora lehettem. Köszönöm néked ezt a győri templomot, amely most a távozás pillanatában minden zegzugával még százszor drágább nekem. Köszönöm a győri templom fehér falait, melyek között én is nyugalmat lelhettem, köszönöm a győri templom gyülekezetét: köszönöm azokat, akik minden héten itt voltak, és azokat is, akik e templomhoz tartoznak, de a templomon kívül élik életüket. Köszönöm e gyülekezet minden szeretetét, mely most a búcsúzás napján felém sugárzik. Köszönöm ennek az egyháznak minden szeretetintézményét és minden idetartozó kis szórványát. Áldd meg, Uram, a győri templom szószerkét, hol hosszú időn keresztül én hirdethettem az ígét, áldd meg azokat a vezetóket, akik engem fognak követni. Add, hogy mindig téged prédikáljanak, a te gyülekezetednek.

Könyörgök áldó kegyelmedért e gyülekezet minden családja számára, kicsire-nagyra egyaránt. Áldd meg ezt az egész várost. Add, hogy annak vezetői mindig a te tetszésed szerint irányítsák annak ügyeit. De eléd visszük forró imádságunk szárnyain szegény meggyötört drága hazánk sorsát. Add, hogy ebben a megtépett hazában szeretet és békesség uralkodjon minden egyes magyar szívében.

Őrváltás van, engem leváltanak, és én, a leváltott ör, hozzád könyörgök, szálljon a te nevedre dicsőség, aki őrváltás előtt, alatt és után egyformán Úr vagy, s egyedül tied a dicsőség örökkön-örökké.

Ámen